

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobó se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Volilna pravica in nje sprememba.

Da je volilna pravica, kakor jo imamo doslej v naši državi, skorej vse prej, kakor pravica, čez to so enih mislij skorej vse stranke v državi, ako se izvzame nemška liberalna stranka. Le-tej je vrezana na kopito in njej se torej podaja tudi prav lepó, dočim vse druge stranke tožijo, več ali manj po pravici, da jih tišči in si toraj želijo spremembe. Tudi vlada za to ni slepa in ni čuda, da je tudi ona za spremembo.

Načelnik naše vlade, grof Taaffe, tudi predlaga tako spremembo v drž. zboru in čudo, niti eni stranki ne ugaja sedaj taka sprememba. Nekaterim je ona prevelika, drugim pa je še premala, a po godu ni nobeni stranki! Kaj tedaj predlaga grof Taaffe, da je h krati zavoljo njega toliko hrupa? — Za prvo: njegov predlog ne sega v druge volitve, ampak le v volitev za drž. zbor; za drugo: število poslancev se ne vzviša, ampak ostane staro, pri 353 poslancih; za tretje: veleposestvo voli naj tudi nadalje, kakor doslej in isto velja tudi za trgovinske zbornice; za četrto: mesta in trgi volijo neposredno, kmetje pa posredno t. j. prvi drž. poslance, zadnji pa volilne može, in le-ti volijo za-nje poslanca.

Tako pa je tudi doslej, ali neka sprememba bode vendar-le in sicer velja ona le pri mestih in trgih ter kmetih. V teh skupinah se naj raztegne volilna pravica — na take moške, ki so bili ali bi bili za vojaka, ko bi imeli zdrave ude. Njim se daje volilna pravica, ako znajo brati in pisati ter živé v kakem kraju že vsaj šest mesecev. Več se od njih ne tirja in so oni torej, kar se tiče pravice voliti, na čisto enaki stopinji, kakor možje, ki imajo že doslej tako pravico. Pri tem tedaj nič ne pride več na davek; če ga človek kaj plačuje, ali ne, pravico voliti ima in njegov glas šteje in velja, kakor onih, na katerih ramenih leži celo breme davkov.

Ljubi Bog, ali more, hoče vlada tako spremembo, saj se postavi vsa pravica takó z nog na glavo in iz

pravice postane krivica! — Resnica, ali ne zato, ker se daje novim možém pravica voliti, pač pa zato, ker se pridržuje starim t. j. veleposestvu in trgovskim kamoram stara pravica, da še volijo dalje sami za-se, a med kmete in mesta vrže vlada neštete tolpe novih mož, da zadušijo njih glase. Ako na kmetih in po mestih ne daje več davčna knjižica pravice voliti, čemu se jo daje naj potlej pri veleposestvu in trgovskih zbornicah! Vrh tega pa še ostane vsa stara krivica pri številu poslancev in kjer je še krivica večja, pri tem, kako se deli njih število; ostane pa tudi na kmetih posredna volitev: k starim krivicam dobimo po takem, če obvelja kedaj ta sprememba, še novih krivic, da jih bode več, ali ka-li.

Spremembe pri volilni pravici je treba in ni treba, da se pri taki ne raztegne tudi na nove može in recimo, da še na take brez davčne knjižice, ali za tako spremembo, kakor jo predlaga sedaj vlada — ne, za-njo nismo in ne smemo biti za-njo, dokler zagovarjamo pravice slov. ljudstva.

Vinske zadeve.

Istra, dne 15. vinotoka.

Zdaj je vesela doba jeseni, ko skrben kmetič pospravlja, kar je vsejal spomladi in po leti in kar je sam mili Bog podelil. Vedno skrben je giedal borni kmetič in vsak velik gospodar po poljih, kako kaj bo; mnoga preteča uima mu je zgrbančila potno lice, a sedaj, kadar je večidel pridelkov pod streho, zdaj se mu vzradosti sree in lice.

A žal, da ne povsodi! Poročale so nam leteče ptice pismonoše, mislim: urni časopisi širom svetá tudi o velikih nesrečah, ki so je povzročevali nalivi, plohe in hudourniki. Kaj pak, najviše je škodovala nesrečna toča in sicer v naši Zgornji Istri med Slovenci in po vseh slovenskih pokrajinah. Prav v srce pa nas je razžalostila pretožna vest, da je uprav pred trgatvijo oklestila toča več vinogradov v Vaši deželi, v Ljutomerskih

goricah slavnega imena, v Istri pa osobito v Tomjanu v Koparskem okraji. Bled in nem stopa nesrečni posestnik mimo svojega sosedu, ker nezmerna bol mu razjeda srce. Toliko se je trudil in potil — in zdaj, ko bi imel že v usta dajati, mu nebo odtrga kapljo veselja in blagoslova. A molči, kmetič, ne godrnjaj, ne kolni, pravična je roka božja, pomisli, morda si bil prej kriv, ker si užival brez hvale božje ali nezmerno božjo kapljico in vedi srce, da tudi ure božje jeze so štete in da za strašnimi oblaki posije zopet solnce božje milosti in blagoslova.

Vendar razun ponesrečenih krajev je berba izvrstna ali vsaj srednja. Čast in hvala Bogu, pili ga bomo še lahko s hvaležnostjo, Bože daj, da tudi zmérom pošteno in zmerno! Ali naš Slovenec in tudi brižni brat Hrvat bi si z njim rad opomogel, poplačal davek in sitne dolgove. A kakó? O ti nesrečna vinska klavzula, da Slovincem vrata na stežaj odperáš Italijanskemu vinu! Pri Vas, predragih in preljubih mi severnih Slovincih, se še ne pozna toliko ta škoda, a v Istri je huje, a najhuje v Dalmaciji. Tam imajo radi tega vsako leto do 5 milijonov gold. škode. Blagor tudi Vašim plemenitim poslancem, posebno še g. Robiču, da so v zvezi z našima glasovali proti tej — tudi grozni toči — drugi trtni uši g. poslanca Pfeiferja!

A kar je, to je. Zdaj velja se udati in nositi križ. »Pride vreme (čas), nosi breme«, pravi hrvatska prislovice. Istinito, došlo je za nas veliko breme. Kaj čemo storiti? Treba lečnika. Da bi si olahkotili to breme, osnovali smo si v Istri vinarsko zadrugo. Ta ima namen podpirati vinorejo, kupovati dobro grozdje in vino zlasti, od zadolženih kmetov, da ne pridejo v kremplje italijanskim krvopijam in pošteno fino vino prodajati poštenim kupcem, posebno Slovanom. Svoji k svojim! Vas stiskajo in nas stiskajo sovragi od severja ali juga, pomagajmo si sami in Bog bo pomagal. Najsevernije in najjužnije vino v našem cesarstvu je slovansko, v Melniku na Češkem, katero sem pil in po vsej Dalmaciji, katero sem tudi pil in je dobro, a vendar se premalo in večkrat preveč po ceni prodaja.

O da bi ustanovili Slovani več dobrih vinskih zadrug in da bi se te tesneje zvezale med seboj po priliki, kakor zveza slovenskih posojilnic: koliko bi pridobili gospodarskega in moralnega upliva in dobička! Dobro je vsako posvetovanje, kakor je bilo v Gorici, v Gradci in na Dunaji — ali delajmo praktično z združenimi močmi. Zakaj bi mnog Slovenec, posebno Korošec italijansko ali židovsko ogrsko, židovsko zagrebško vino kupoval?! Tisti ogrski vinski jud, ki ima tri kilometre dolgo klet in bačve za več ko za 1000 hektolitrov vina, najbrž nima vsega natornega vina. Zakaj se ljudje tožijo radi ogrskega in italijanskega vina, da so potem bolni? Pošteni Slovan, ti stopaj na dan! Zasajajmo radi ameriške trte, koder razsaja trtna uš, zdaj posebno po Kranjskem, da nam ne premine zlata kapljica. Ti lepa, zelena Štajarska, imaš med Slovenci največ čislana vina, a tudi posebno Istra in Goriška ga ima veliko in izvrstnega, toda zdaj tudi Vam Štajarcem in nam Istranom že nagaja trtna uš, ki je skoro pojedla Kranjsko. Kaj bo, če ona nas premaga in ne mi njo? Premišljajmo in posvetujmo se ob danih nam prilikah v skupščinah na Štajarskem, Kranjskem ali Primorskem vsaj parkrat v letu. Najbolj pa: združujmo se v vinarskih zadrugah! Dixi, vivat sequens! Moj skrbni Slovan, — Ti stopaj na dan!

Rodoljub.

Cerkvene zadeve.

Čč. frančiškanke vednega češčenja najsv. zakramenta v Maribor.

(Konec.)

V stolni cerkvi in pred njo bilo se je med tem zbralo mnogo ljudstva. Prečastiti gosp. kakonik in stolni župnik J. F. Bohinc so pri severnih vratih stolne cerkve vsprejeli nove sestre in z blagoslovljeno vodo poskropili. Sestre so se podale v presbiterije in sicer v klopi na epistolske strani. K njih vsprejemu prišle so tudi tukajšnje čč. usmiljene in šolske sestre in vse šolske sestre od Sv. Petra pri Mariboru. Kmalu potem, namreč ob pol treh, vršil se je slovesni vhod milostljivega gospoda knezoškofa Mihaela, pri katerem so jih spremljali Mariborska in sosedna duhovščina in veleč. oo. frančiškani. Izpred velikega oltarja, s krasnimi cveticami okinčanega imeli so potem milostljivi knez in škof navdušen nagovor na sestre frančiškanke in na pričujoče vernike. Izrazili so svoje veselje, da se redovnice vednega češčenja v Mariboru naselijo. Omenili so mnoge težave, katere je trebalo in še bo treba premagati pri vstanovitvi novega samostana. Popisali so vstanovitvenje reda sv. Klare ali frančiškank po sv. Frančišku, in govorili o češčenju in pobožnosti do najsvetejšega zakramenta in o veliki ljubezni mnogih svetnikov do presv. Rešnjega Telesa. Posebej so navedli sv. Alojzija, ki je tako težko odhajal od najsvetejšega zakramenta; sv. Karola Boromeja, ki je sedemkrat na den obiskal sv. Rešnje Telo, sv. Frančiška Asiškega, ki je molil cele noči pred Najsvetejšim; sv. Bonaventura, vzor ljubezni do Jezusa; sv. Terezijo in sv. Katarino Sijensko. Sestre frančiškanke, so rekli, izvolile so si pa poklic, pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom noč in dan moliti, ter mu zadostovati za premnoga razžaljenja v tem presvetem zakramentu. Prosile bodo Boga za dobre in zveste duhovnike, molile za mladeniče in device, da ohranijo čisto srce, za očete in matere, za bolene in žalostne, za spreobrnjenje grešnikov, za celo sv. katoliško cerkev — in nadomestovale bodo to, kar mi zamudimo. »Potem so jih mil. knezoškof priporočili duhovnikom in vernikom svoje škofije in pa vsem katoliškim društvom v Mariboru. Slednjič so častitej prednici položili na srce njene imenitne dolžnosti in sestre opomnili, da jim kot svojemu višjemu pastirju naj obljubijo pokorščino in spoštovanje.

Prelepi nagovor je pričujočim segal globoko v srce ter jih do solz ganil. Milostlj. knez so se zatem podali na svoj škofovski prestol in častite sestre so ena za drugo pred njih poklekile ter jim poljubile škofovski prstan v znamenje pokorščine. — Zdaj se je izpostavilo presv. Rešnje Telo, mil. knez in škof zapojejo zahvalnico »Veni s. Spiritus« (Pridi sv. Duh), molijo lavretanske litanije in podelijo sv. blagoslov z Najsvetejšim.

S slovesnim izhodom milostlj. knezoškofa, spremljanega od vseh duhovnikov, končal je ganljivi vsprejem sester v stolni cerkvi. Odtod so se sestre odpeljale s svojimi spremljevalkami v novi samostan in sledilo jim je mnogo ljudstva, da mil. knezoškofa dostojno sprejmejo. Črez malo časa se pripeljejo mil. višji pastir s prečast. gospodom stolnim župnikom J. F. Bohincem. Pred vhom v kapelo izročila je mala deklica Leopoldina Fontana, hči tukajšnjega trgovca, milostljivemu knezoškofu šopek duhtečih cvetic z besedami: Sprejmite, milostljivi knezoškof, ta šopek od sester frančiškank v znamenje njih hvaležnosti. Prevzvišeni so se njej in sestram za to pozornost srčno zahvalili. Imenovana deklica je bila tudi častito prednico frančiškank